

WPROWADZENIE

INTRODUCTION

Celem niniejszego raportu jest przedstawienie podejścia teoretycznego i efektów badań prowadzonych w Instytucie Kulturoznawstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu w latach 2015-2018 w ramach projektu badawczego „Mobilność: media, praktyki miejskie i kultura studencka”¹. Prace prowadził zespół badawczy we współpracy z grupami studentów kulturoznawstwa, którzy analizowali przede wszystkim doświadczenia powszednie: między innymi sposoby komunikacji z innymi, tryby autoprezentacji, dynamikę mieszkania i jego zmiany, a także dokumentowanie własnej codzienności na portalach społecznościowych. W badaniach wykorzystywaliśmy przede wszystkim metody jakościowe, zakładając, że są one lepiej dostosowane do celów badań kulturoznawczych, a więc podejścia takiego, jakie proponuje Grzegorz Dziamski, pisząc, że kulturoznawstwo

[...] poszukuje mniej jednoznacznych, a bardziej złożonych i wielorakich relacji między tym, co kulturowe, a tym, co społeczne, między znaczeniami, jakie ludzie przypisują swoim działaniom, a wypracowanymi przez społeczeństwo praktykami, dyskursami i instytucjami².

Takie założenie znakomicie odpowiada założeniom naszych badań, które wymagają uwzględnienia wielu obszarów wiedzy: technologii urządzeń mobilnych, społecznych warunków funkcjonowania mediów, interakcji użytkowników sieci oraz estetyk wizualnych przez nich wykorzystywanych. Ważnym elementem działań była platforma komunikacji i prezentacji działań. Stworzyliśmy w tym celu stronę kulturomobilne.pl, na której studenci mogli opublikować wybrane projekty.

W trakcie badań wyłoniły się cztery podstawowe obszary badań nad mobilnością:

- 1) zachodzące za sprawą mediów mobilnych przeobrażenia w obszarze komunikacji kulturowej,
- 2) transformacje doświadczenia prywatności i intymności,
- 3) znaczenie miejsca i miasta oraz
- 4) rozumienie zagadnienia kultury studenckiej.

Osobną kwestią stało się pytanie o metody wizualno-narracyjne, wykorzystywane w badaniach. Dokonując zatem przeglądu technik stosowanych w badaniach, należy wyróżnić analizę treści, netnografię, badania aktywistyczne i uczestniczące, narracyjne (wywiady *on-line*, *story-telling*), metody wizualne (fotoeseje, filmy, mapy wyobrażeniowe i topograficzne), zaznaczając, że najczęściej repertuar sposobów

¹ Projekt badawczy NCN OPUS 7 nr 2014/13/B/HS2/00109, czas realizacji 28.01.2015 – 28.01.2018.

² G. Dziamski, *Kulturoznawstwo czyli wprowadzenie do kultury ponowoczesnej*, Wyd. Naukowe Katedra, Gdańsk 2016, s. 125.

The purpose of this report is to present the theoretical approach and the results of studies conducted at the Institute of Cultural Studies of Adam Mickiewicz University in Poznań in 2015-2018 within the research project "Mobility: Media, Urban Practices and Students' Culture."¹ The works were run by a team of researchers in cooperation with students of cultural studies who mostly analyzed everyday experiences, such as: methods of communication with others, ways of self-presentation, dynamics of dwelling and its changes and also recording one's own daily activity on social networking sites. In our research we applied mainly qualitative methodology assuming that it is better suited for cultural studies, i.e. the approach proposed by Grzegorz Dziamski who writes that cultural studies

[...] look for less clear-cut and more complex and multi-dimensional relationships between the issues related to culture and the issues related to society, between the meanings attributed by people to their own actions and practices, discourses and institutions developed by the society.²

This assumption excellently corresponds with the premises of our research which require taking into consideration many areas of knowledge, such as mobile media technology, social conditions of media functioning, interactions between web users and visual aesthetics applied by them. The platform for communications and presentation of the activities was an important element of the studies. We created the website *kulturymobilne.pl* [*mobile cultures*] especially for that purpose, where students could post their selected projects.

Four main areas of research into mobility emerged during our studies, they were as follows:

- 1) transformations within cultural communication which occur due to mobile media,
- 2) transformations of privacy and intimacy,
- 3) significance of the place and the city and
- 4) understanding the issue of student culture.

A question about visual and narrative methods used in the studies became a separate issue. Therefore, when we list the techniques applied in the studies the following ones must be mentioned: content analysis, netnographics, activist and participating studies, narratives (online interviews, story-telling), visual methods (photo-essays, films, mind maps and topographic maps). It should be emphasized that the repertoire of research methods frequently involves using more than one technique

¹ Research project NCN (National Centre for Science) OPUS 7 no 2014/13/B/HS2/00109, time of realization 28.01.2015-28.01.2018.

² G. Dziamski, *Kulturoznawstwo czyli wprowadzenie do kultury ponowoczesnej*, Wydawnictwo Naukowe Katedra, Gdańsk 2016, p. 125.

badania obejmuje więcej niż jedną technikę (na przykład projekt poświęcony portalowi Tinder³ obejmuje analizę treści, wywiady *on-line* i potrzebną do analizy wyników badań wizualizację danych).

Mamy nadzieję, że raport nie tylko będzie pomocny w określaniu pola badawczego kulturowo ujmowanych zjawisk mobilnych, lecz także pozwoli zbliżyć się do sposobu, w jaki młoda generacja postrzega relację przestrzeni fizycznych i ich medialnego doświadczenia.

Zespół badawczy (Instytut Kulturoznawstwa UAM):

Magdalena Kamińska, Zakład Badań nad Kulturą Filmową i Audiowizualną

Marianna Michałowska, Zakład Badań nad Kulturą Filmową i Audiowizualną

Agata Skórzyńska, Zakład Kulturowych Studiów Miejskich

Jadwiga Zimpel, Zakład Kulturowych Studiów Miejskich

Jacek Zydorowicz, Zakład Badań nad Kulturą Artystyczną

Tomasz Żaglewski, Zakład Badań nad Kulturą Filmową i Audiowizualną

³ Zob. Z. Małkowicz, J. Walczyk, „Tinder in use. A report in alternative ways of using the application”, 2016, <http://kultury mobilne.pl/szczegoly-aktywnosci/?id=796&mainpicture=1> [20.12.2017].

at the same time (e.g. the project devoted to Tinder website³ includes content analysis, *on-line* interviews and data visualisation, which was necessary for the research results analysis).

We hope that the report will not only help determine the area of research but also facilitate understanding how the young generation perceives relationships of physical spaces and their medial experience.

Research team (Institute of Cultural Studies, AMU):

Magdalena Kamińska, Department of Research on Film and Audiovisual Culture

Marianna Michałowska, Department of Research on Film and Audiovisual Culture

Agata Skórzyńska, Department of Cultural Urban Studies

Jadwiga Zimpel, Department of Cultural Urban Studies

Jacek Zydorowicz, Department of Research on Artistic Culture

Tomasz Żaglewski, Department of Research on Film and Audiovisual Culture

³ See Z. Małkiewicz, J. Walczyk, "Tinder in use. A report in alternative ways of using the application," 2016, <http://kultury mobilne.pl/szczegoly-aktywnosci/?id=796&mainpicture=1> [20.12.2017].